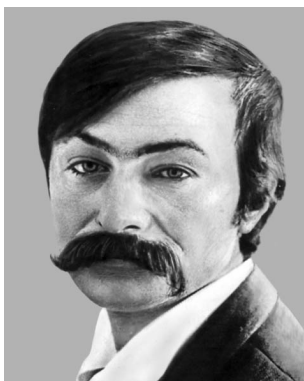

І. М. Дзюба

Кремінь Дмитро Дмитрович

КРЕМІНЬ Дмитро Дмитрович (21. 08. 1953, с. Суха Іршав. р-ну Закарп. обл. – 25. 05. 2019, Миколаїв) – поет, есеїст, перекладач, публіцист, педагог. Заслужений діяч мистецтв України (2016). Державна премія України ім. Т. Шевченка (1999). Літ. премії ім. В. Чумака (1987) та ім. В. Свідзінського (2011), культурол. премія ім. М. Аркаса (1994). Член НСПУ (1979), АУП (1997). Закін. Ужгород. університет (1975). Учителював. Працював у Миколаєві: 1979–81 – викладач кафедри укр. літ-ри пед. інституту; водночас 1980–2000 – керівник літ. студій «Джерела», «Борвій»; 1981–90 – завідувач відділу г. «Ленінське плем'я»; від 1991 – завідувач відділу культури і духовності, від 2001 – заступник гол. ред. г. «Рідне Прибужжя». Від 2010 – голова Микол. організації НСПУ. Дебютував 1970 в альманасі «Вітрила». Друкувався у ж. «Ранок», «Вітчизна», «Київ», «Сучасність», «Кур'єр Кривбасу», «Україна», «Дзвін», «London Magazine», «Prism», «Hayden's Ferry Review», «Eclectica» та ін. На творчість К. вплинуло знайомство із П. Скунцем, І. Чендеєм та Ф. Кривіним. Краєм дитинства та юності К. було Закарпаття з його тривкою етнокультурою древньої гілки укр. роду, потім його життєва й творча доля чинилася на Побужжі. Звідси – діапазон істор. пам'яті, укр. психоемоційності, розростання кореневої системи поетового світу. У віршах К. пульсує течія істор. часу; у світову всепроминальність болісно вписуються сюжети укр. втрат – «де древо роду вічна омела // Вже душить, наче гадь Лаокоона». Тверезо-драм. світопочування надає морал. ціни та чутливої переконливості і його інтим. ліриці – «музиці любові». Один із наскріз. мотивів кн. «Пектораль» (відзнач. Державною премією України ім. Т. Шевченка), як і наступ. збірок, – протистояння пам'яті нестримному плинові часу, що змиває в небуття все колись суще. «Я в століттях живу», «Я лечу крізь віки» – це поетове заперечення марноти, яке конкретизується у протистоянні сусп. деградації, змальованій гостро і часом ґротескно,

із трагіч. сарказмом. Але стереофонія істор. пам'яті зберігає і голоси надії та боротьби: «Ще не все ми утратили, доле моя: // Голо, кволо навколо та соло громить солов'я // Ув екстазі співацького трансу. // І гримлять мені днесь понад грай вороння // Солов'ї ренесансу». Переклав окремі твори з рос. (Б. Пастернака, А. Вознесенського, Є. Євтушенка, В. Пучкова), груз. (Л. Надарейшвілі, М. Циклаурі), осет. (С. Міндіашвілі, В. Ікаєва), нім. (Г. Гайне), слов'ян. (Я. Костру, Л. Фелдека) та ін. мов. Видано зб. «Ольвийский транзит: Избранные стихотворения» (Н., 2006) у перекладі О. Павлова, трьома мовами «Два береги» (М., 2008; рос. перекл. – В. Пучкова; англ. – С. Іщенко, Р. Торнтон), «Осінні яфини» (Уж., 2011; словац. перекл – В. Юричкової). Деякі вірші К. перекладені груз., осет., чечен. та болгар. мовами.

Основні твори

Травнева арка. К., 1978; Південне сяйво. О., 1982; Танок вогню. О., 1983; Бурштиновий журавель. К., 1987; Шлях по зорях. К., 1990; Пектораль. М., 1997; Елегія троянського вина. М., 2001; Літопис: Вибране. М., 2003; Атлантида під вербою: Вибр. поезії. К., 2003; Синопис. К., 2003; Полювання на дикого вепра. К., 2006; Літній час: Лірика. М., 2007; Лампада над Синюхою. М., 2007 (співавт.); Вибрані твори. О., 2007; Скіфське золото. К., 2008; Замурована музика. К., 2011.

Рекомендована література

1. Качан А. Поетична іскра Дмитра Кременя // ЛУ. 1999, 13 трав.;
2. Шуляр В. Поетичне світовідчуття Дмитра Кременя // Дивослово. 2000. № 1;
3. Маляров А. Елегія троянського вина Дмитра Кременя // Вітчизна. 2001. № 9–10;
4. Бібліографія Д. Кременя // Закарп. митці-лауреати Нац. премії ім. Т. Шевченка: Бібліогр. покажч. Уж., 2008;
5. Дзюба І. Дмитро Кремень: розмова з добою на краю прірви // Веч. Николаев. 2008, 21 авг.;
6. Базилевський В. Мінерал поезії: про лірику Дмитра Кременя // ЛітАкцент: Альм. К., 2009. Вип. 1;
7. Кремень Т. Полівимірна рецепція Т. Шевченка у творчості Д. Кременя // Cultura Ucraineana contemporana intre canonul traditional si noile paradigme de afirmare. Cluj-Napoca, 2010;
8. Козак С. Дмитро Кремень: «Поезія не вмирає, лише змінює свій образ» // ЛУ. 2011, 16 черв.;
9. Гладішев В. «Треба жити, щоб жити – вона...» // Метод. діалоги. 2011. № 9–10.

Бібліографічний опис:

Кремінь Дмитро Дмитрович / І. М. Дзюба // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2020>. – Останнє поновлення : 2019.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).